muvad ühikulisis linlikes või maalisis asulais endis. Sellekohaseid uurimusi, esmajoones elukohavahetuse sageduse üle suurtes linnades, on teostatud eriti Põhja-Ameerika Ühendriiges seoses suurlinnade sotsioloogilise analüüsiga. Väga hinnatav ses mõttes on Albig'i [1] võrdlus linnade sisemise mobiliteedi *(urban residential mobility)* uurimisel rakendatud meetodite kohta. Andmeid elanike elukohavahetuse üle linnades sisaldavad muide paljud linnastatistilised väljaanded ja aastaraamatud. Meil, Eestis, pole sellesisulisi küsimusi lähemalt uuritud ega aadresslaudade vastavat andmestikku sotsioloogiliselt väärtustatud.

Tuginedes eespool vaadeldud mitmelaadilistele uurimustele esitame siserännete ruumilise kulgu jälgimiseks ja uurimise süstematiseerimiseks omalt poolt järgmise kokkuvõtliku liigitelu:

I. Paigastikusisemised ränded e. intralokaalsed resp. intrakommunaalsed migratsioonid, s. t. mingi territoriaalselt ühikulise maa-ala, paigastiku, kogukonna või ruumilise osatööturu seespool toimuvad ränded.

1. Linnasisemised e. intraurbaansed ränded, elupaigavahetused linnades endis;
2. Maasisemised e. intraruraalsed ränded, mis kulgevad teatava maalise paigastiku või haldusühiku piires.

II. Paigastikevahelised ränded e. interlokaalsed resp. interkommunaalsed migratsioonid.

1. Loomult erinevate paigastike, osatööturgude või haldusühikute vahelised ränded:
   a) maalt-linna ränded *(urbanward migrations, Land-Stadtwanderungen);*
   b) linnast-maale ränded *(countryward migrations, Stadt-Landwanderungen, Gegenwanderungen).*
2. Loomult samalaadiliste paigastike, osatööturgude või administratiivühikute vahelised ränded:
   a) linnadevahelised e. interurbaansed ränded;
   b) ränded maalt maale e. interruraalsed ränded.

Siserännetest paeluvaimad ja probleemirikkaimad on kaheldamatult interlokaalsed ränded. Eriti kehtib see loomult erinevate paigastike

Tartu VI, lk. 250